

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

24 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători:

Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,
Valentina Clevadî, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Pavlovici Vladimir, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Pavlovici Vladimir împotriva Primăriei și Consiliului municipal Chișinău și Guvernului RM privind repararea prejudiciului material, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2014,

C O N S T A T Ă :

La 19.12.2011, Pavlovici Vladimir s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei și Consiliului municipal Chișinău și Guvernului RM privind repararea prejudiciul material în mărime de 487 945,56 lei cauzat în perioada 01.01.2011-31.12.2011 urmare a neexecutării hotărârii judecătorești de restituire a bunului imobil.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24.12.2004, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14.04.2005 și decizia Curții Supreme de Justiție din 07.12.2005, a fost obligat Consiliul municipal Chișinău să-i restituie imobilul din str. Corobceanu, 19, mun. Chișinău, cu suprafața totală 464,71 m², compus din lit. „A”, „B”, „B”, „Bl” și „Γ”. Imobilul menționat i-a fost restituit în baza Legii nr. 1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, însă hotărârea instanței judecătorești nu a fost executată. În legătură cu neexecutarea hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24.12.2004, prin hotărârile judecătorești din 05.05.2006, 25.06.2007, 24.03.2008, 01.08.2008, 02.10.2009, 15.03.2010 și 13.06.2011 s-a încasat de la Consiliul mun. Chișinău prejudiciul material pentru perioada 01.01.2002-31.12.2010.

Consideră că, în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești irevocabile de transmitere a imobilului, pîrîtul urmează să-i compenseze prejudiciul material suportat ca urmare a imposibilității de a poseda, folosi și dispune de acesta pentru perioada 01.01.2011-31.12.2011.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chişinău din 06 februarie 2014, cererea de chemare în judecată a lui Pavlovici Vladimir împotriva Primăriei şi Consiliului municipal Chişinău şi Guvernului RM privind repararea prejudiciului material, a fost respinsă ca nefondată.

În motivarea soluţiei, instanţa de fond a invocat prevederile art. 315 alin. (1) şi (4), 398 alin. (1) CC, menţionînd că reclamantul nu a prezentat probe ce ar confirma că aceste încăperi au fost propuse să fie date în locaţiune sau că el intenţiona să se folosească de aceste încăperi. La fel a constatat că prin hotărîrea Judecătoriei Rîşcani, mun. Chişinău din 18.06.2012, a fost constatat faptul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, iar cerinţa de reparare a prejudiciului moral a fost respinsă, din motiv că reclamantul a primit circa un milion lei de la Primăria mun. Chişinău pentru neexecutarea hotărîrii judecătoreşti în cauză. Totodată, instanţa de fond a menţionat şi faptul că, din momentul ajustării cadrului legal, raportul dintre reclamant şi stat este reglementat prin lege specială (Legea nr. 87 din 2.04.2011).

Nefiind de acord cu hotărîrea instanţei de fond, la 04.03.2014, Pavlovici Vladimir a atacat-o cu apel, solicitînd admiterea cererii de apel, casarea hotărîrii Judecătoriei Centru, mun. Chişinău din 06 februarie 2014 şi emiterea unei noi hotărîri de admitere a acţiunii.

În susţinerea apelului apelantul a invocat că, în baza hotărîrii Judecătoriei, Buiucani, mun. Chişinău din 24.12.2004 şi-a înregistrat dreptul de proprietate asupra imobilului din str. Corobceanu, 19, mun. Chişinău, achită impozitul funciar, însă din motivul că Consiliul mun. Chişinău nu i-a restituit bunul imobil în această perioadă de 10 ani, este în imposibilitate de a se folosi de acesta. Prima instanţă nu a ținut cont de faptul că deja există şase hotărîri judecătoreşti irevocabile prin care s-a dispus încasarea prejudiciului material pentru perioadele anterioare. Prin neexecutarea hotărîrii instanţei de judecată irevocabile privind restituirea imobilului din str. Corobceanu, 19, mun. Chişinău, s-a încălcat art. 16 alin. (1) şi (2) CPC, i-a fost lezat dreptul de proprietate garantat de art. 315 CC.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 25 iunie 2014, apelul declarat de Pavlovici Vladimir a fost respins, fiind menţinută hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chişinău din 06 februarie 2014.

Pentru a hotărî astfel, instanţa de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu şi-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului. Totodată, a fost indicat că, prima instanţă a dat o apreciere obiectivă şi justă probelor administrate, a constatat şi elucidat pe deplin toate circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinii şi corect a aplicat normele de drept material şi procedural şi în consecinţă a adoptat o hotărîre legală şi întemeiată.

Considerînd ilegală decizia instanţei de apel, la 20.08.2014, Pavlovici Vladimir a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curţii de Apel Chişinău din 25 iunie 2014 şi a hotărîrii Judecătoriei Centru, mun. Chişinău din 06 februarie 2014 şi emiterea unei noi hotărîri de admitere a acţiunii.

În argumentarea recursului recurentul a reiterat argumentele expuse şi în cererea de apel.

În speţă, Pavlovici Vladimir a susţinut că instanţele au ignorat prevederile art. 123 alin. (2) CPC, menţionînd că există cîteva hotărîri judecătoreşti irevocabile în situaţii analogice, care sunt obligatorii.

Mai indică că în baza hotărîrii Judecătorei, Buiucani, mun. Chişinău din 24.12.2004, şi-a înregistrat dreptul de proprietate asupra imobilului din str. Corobceanu, 19, mun. Chişinău, achită impozitul funciar, însă din motivul că Consiliul mun. Chişinău nu i-a restituit bunul imobil în această perioadă de 10 ani, este în imposibilitate de a se folosi de acesta.

Prin neexecutarea hotărîrii instanţei de judecată irevocabile privind restituirea imobilului din str. Corobceanu, 19, mun. Chişinău, s-a încălcat art. 16 alin. (1) şi (2) CPC, i-a fost lezat dreptul de proprietate garantat de art. 315 CC.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Pavlovici Vladimir a fost considerat admisibil şi transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înştiinţarea participanţilor la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanţa de apel şi verificînd, în limitele invocate în recurs, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie respins, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC al RM instanţa, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul şi să menţină decizia instanţei de apel şi hotărîrea primei instanţe, precum şi încheierile atacate cu recurs.

Decizia recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept material şi procedural şi este bazată pe aprecierea corectă şi completă a tuturor probelor şi circumstanţelor cauzei, motiv pentru care de către Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit este considerată legală şi întemeiată.

Potrivit materialelor cauzei, Pavlovici Vladimir s-a adresat în instanţă cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei şi Consiliului municipal Chişinău şi Guvernului RM, prin care solicită repararea prejudiciului material în mărime de 487 945,56 lei cauzat în perioada 01.01.2011-31.12.2011 urmare a neexecutării hotărîrii judecătoreşti de restituire a bunului imobil.

Instanţa de fond, prin hotărîrea din 06.02.2014, menţinută prin decizia instanţei de apel din 25.06.2014, a respins acţiunea integral, din motiv că prin hotărîrea Judecătorei Rîşcani, mun. Chişinău din 18.06.2012, a fost constatat faptul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, iar cerinţa de reparare a prejudiciului moral a fost respinsă, din motiv că reclamantul a primit circa un milion lei de la Primăria mun. Chişinău pentru neexecutarea hotărîrii judecătoreşti în cauză. Totodată, instanţele au menţionat şi faptul că, din momentul ajustării cadrului legal, raportul dintre reclamant şi stat este reglementat prin lege specială (Legea nr. 87 din 2.04.2011).

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit al Curţii Supreme de Justiţie susţine aceste hotărîri, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 315 alin. (1) CC, proprietarul are dreptul de posesiune, de folosinţă şi de dispoziţie asupra bunului.

Aliniatul (4) al aceluiaşi articol prevede că dreptul de folosinţă include şi libertatea persoanei de a nu folosi bunul.

Potrivit art. 14 alin. (1)-(3) CC, persoana lezată într-un drept al său poate cere repararea integrală a prejudiciului. Se consideră prejudiciu inclusiv beneficiul neobţinut prin încălcarea dreptului (venitul ratat). Dacă cel care a lezată o persoană într-un drept al ei obţine ca urmare venituri, persoana lezată este în drept să ceară, pe lîngă repararea prejudiciilor şi partea din venit rămasă după reparaţie.

Potrivit doctrinei civile, venitul ratat este venitul, care ar fi fost posibil în condițiile unui comportament normal din partea autorului prejudiciului în împrejurări normale de executare a obligațiilor sale contractuale, fiind demonstrată obligator legătura cauzală între încălcarea exprimată prin neexecutarea obligației și paguba cauzată.

Pentru recunoașterea ratării venitului este necesar ca persoana prejudiciată să presupună că va obține acest venit în condiții normale ale circuitului civil, adică în condiții tipice de funcționare a pieței asupra căror nu influențează circumstanțele imprevizibile sau împrejurările de forță majoră.

La caz, prin hotărîrea irevocabilă a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24.12.2004, a fost admisă acțiunea lui Pavlovici Vladimir, recunoscute nule contractele de vânzare-cumpărare a apartamentelor nr. 5 și 8 din str. Corobceanu, 19, mun. Chișinău și a fost obligat Consiliul mun. Chișinău să-i restituie în proprietate privată lui Pavlovici Vladimir imobilul din str. Corobceanu, 19, mun. Chișinău, constituit din lit. „A”, „B”, „B”, „BI” și „I”, evacuarea locatarilor cu acordarea altui spațiu locativ.

Însă, în acțiunea dedusă judecării, reclamantul-recurent a solicitat repararea prejudiciului material prin compensarea venitului ratat pentru imposibilitatea posesiei, folosirii și dispoziției asupra imobilului enunțat în perioada 01.01.2011-31.12.2011 în mărime de 487 945,56 lei, motivînd că prin neexecutarea hotărîrii instanței de judecată de restituire a imobilului, Consiliul mun. Chișinău a încălcat prevederile art. 16 alin. (1) și (2) CPC.

În acest sens, Colegiul menționează că nerealizarea dreptului de proprietate, nu conduce incontestabil la cauzarea prejudiciului material și nu constituie temei legal de reparare a unui astfel de prejudiciu.

Or, Pavlovici Vladimir invocă că nu a putut poseda, folosi și dispune de bunul adjudecat, prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu material evaluat la suma de 487 945,56, însă nu aduce careva probe confirmative atît la suportarea prejudiciului, cît și la cuantificarea acestuia.

Mai mult ca atît, faptul că există hotărîri judecătorești irevocabile de încasare a prejudiciului similar pentru perioadele anterioare, nu scutește reclamantul-recurent de obligativitatea probării pretențiilor înaintate.

În acest sens, Colegiul reține că instanțele corect au invocat aplicabilitatea legii speciale care reglementează aceste raporturi.

Astfel, începînd cu 01.07.2011, raporturile privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, sunt reglementate de Legea nr. 87 din 21.04.2011, iar pretențiile înaintate de Pavlovici Vladimir nimeresc integral sub aria de acoperire a legii în cauză.

Prin urmare, din moment ce a fost instituit cadrul legal care se referă la situațiile de neexecutare în termen rezonabil a hotărîrilor judecătorești, acesta este incident și obligatoriu aplicabil situațiilor reglementate în curs de realizare, cum este și litigiul din speță. Anume din aceste considerente, hotărîrile judecătorești invocate de reclamantul-recurent ca fiind similare și obligatorii, nu pot fi reținute ca atare, deoarece sunt adoptate pînă la instituirea legii speciale.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare corect au concluzionat despre netemeinicia pretențiilor înaintate de Pavlovici Vladimir.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit atestă că motivele de casare invocate de recurent nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării recursului și acesta urmează a fi respins ca nefondat.

Ținând cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Pavlovici Vladimir.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2014, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Pavlovici Vladimir împotriva Primăriei și Consiliului municipal Chișinău și Guvernului RM privind repararea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea